

تاریخ ۱

نظام سیاسی و اداری ایران در دوره ساسانی

نظام سیاسی و اداری ایران در دوره ساسانی

شاه ساسانی هم در رأس قدرت بود و اهورامزدا به او قدرت را بخشیده بود.

شاه به همراه: روسای روستاها، اعضای خاندان شاهی، وزیران، سران خاندان های قدیمی، روسای ادارات به اداره حکومت می پرداختند.

ساسانیان بر تقویت سپاه و نظم بخشیدن به تشکیلات اداری (دیوان سالاری) تأکید داشتند به منظور: ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور.

پس از این طریق: ۱. کاهش قدرت حکومت های موروثی محلی را شاهدیم و ۲. مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظارت و سلطه مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

وظایف و جایگاه وزیر بزرگ (بزرگ فرماندار): بر عهده گرفتن فرماندهی سپاه در جنگ و جانشین پادشاه در اداره کشور، هنگامی که پادشاه در جنگ بود.

دبیران (از مشاغل و مناصب عالی رتبه تشکیلات ساسانی)

محل آموزش: دبیرستان

رئیس دبیران و کاتبان: ایران دبیرد یا دبیران مهست

تاریخ ۱

کار اصلی دبیران: نگارش فرمان‌ها، نامه‌ها، اسناد و ثبت و ضبط آن‌ها، گردآوری و تألیف خدای‌نامه‌ها

محل کار دبیران: بخش‌های مختلف تشکیلات اداری، مالیاتی، قضایی و نظامی قلمرویی که ساسانیان بر آن فرمان می‌راندند، را ایرانشهر می‌نامیدند.

قضاوت و دادرسی:

قوانین در ایران برگرفته از عرف و عادت قومی ایرانیان و کتاب‌های دینی به‌ویژه اوستا بود.

قضاوت غیررسمی با ریش‌سفیدان بود.

قضاوت رسمی روحانیون زرتشتی و نیز قضاتی بود که از سوی شاه و یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند.

حل کردن اختلافات حقوقی و مدنی: روحانیون

قضات شاهی مسئول رسیدگی به جرایم سیاسی و نظامی بودند.

قوانین سخت‌گیرانه در حوزه‌های: نظم عمومی، نافرمانی و خیانت به شاه وجود داشت.

قاضی‌القضات: شاه و صادرکننده حکم نهایی بود.

از اشارات نویسندگان یونانی معلوم می‌شود که در دوران هخامنشی قوانینی وجود داشته که قدرت شاه محدود بود.

تاریخ ۱

در دوره هخامنشی ترکیبی از قوانین و شیوه‌های دادرسی اقوام ایرانی و اقوام تابع امپراتوری مبنای قضاوت بوده است.

در لوح حمورابی مجموعه‌ای از قوانین در زمینه‌های گوناگون زندگی اجتماعی تدوین شده است.

کتاب مادیان هزار دادستان: به زبان پهلوی / مجموعه‌ای از قوانین و محاکمات عصر ساسانی / منبع ارزشمند برای آشنایی با نظام حقوقی و دادرسی

در دوره ساسانی: افزایش نقش روحانیون زرتشتی در امور قضایی، گسترش تشکیلات قضایی

روحانیونی که با قوانین دینی و احکام عرفی آشنایی داشتند عهده‌دار امور قضاوت شدند.

مدرسه مجازی آینو